

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Ogravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Mir mej narodi!

V teh besedah je uvet mirnega življenja, državne mogočnosti in imenitnosti avstrijskega cesarstva. Stara poročila dunajska se veda so oznanjevala vse kaj drugega; po njih je bila varnost države na sestavi ščuvanje jednega naroda proti drugemu narodu, da bi se narodi ne mogli sprijazniti! Tradicionalna politika avstrijska se je mnogo trudila, da bi en narod držal drugega na uzdi, in se je torej tam, kjer še nij bilo nezaupanja, umeteljno cepila, branila in podpihovala zavist in strast mej narodi. „Divide et impera“ — deli in vladaj — v tem je bila vsa državna modrost.

Dokler so bili narodi smatrani za neprijatelje cesarstva, dotlej je bila ona sestava morda na svojem mestu. Ali dandanes je ta državna umetelnost uže ostarela. Denes mora vsaka država iskati svojo moč v svojem ljudstvu. Denes nij iskati države v vladarju — l' état c' est moi — država sem jaz vladar sam — ne v vladi, ali posameznih ministrih, ne v nekaterih stanovih, v enem ali drugem narodu. Denes pravi državljani: Država smo mi! Vsi vkup smo država! Moč države predstavlja se z močjo vseh državljanov v državi različnih jezikov z močjo vseh narodov.

Pridobiti moč vseh državljanov, vseh narodov, nobene ne pogrešati, tem manj pak jih ščuvati proti sebi, — to je tedaj uloga današnje države.

In vse države, ki so dospele na to prepičanje in katere so znale posamezne moči za se pridobiti, odlikujejo se v mogočnosti

in moči. Bi bila mar Francoska mogla tako brzo okrevati, ko bi ne navdajala vse Francoze od prvega vojvode do poslednjega delavca doli vse le ena misel, v kateri je volja in moč vseh Francozov zedinjena?

Avstrija do sedaj nij še dospela do tega, kar dela druge države močne, kar njihovim neprijateljem vzbuja spoštovanje in strah. Narodi avstrijski še sedaj ne gredo enakim pôtem, Avstrija niti z eno jedino mislijo nij znala navdušiti narode, nij znala misli, volje in činov njihovih za se pridobiti. Ta skupnost, katera se nam denes javlja v Francoske, v Italiji in povsod drugod, kjer klije zdravo življenje, ta se še sedaj nij udomačila mej narodi avstrijskimi. Še sedaj ne stojé mej soboj kot zavezniki, kakor dobri sosede, tem več so proti sebi, uničujejo svoje moči, ki bi morale biti posvečene le državi, v nesrečnem boju, ki ne pripušča, da bi se mej njimi udomačilo zaupanje, ker živi mej njimi zavist in sovraštvo.

En narod toži drugega, eden vidi v drugem svojega neprijatelja, skrajševatelja njegovih prav in svobod. Kamor koli se v Avstriji ozremo, povsod je narodni boj, — niti ena večja dežela nij brez njega. Po deželah krone češke so Čehi in Nemci proti sebi, v Galiciji Poljaci in Rusini, na Slovenskem Slovenci in naseljeni Nemci, v Dalmaciji Hrvati in Srbi z Italijani, v slovenskem Primorju Italijani in Slovenci in na Ogerskem Magjari proti vsem drugim narodom. In torej vlada mej borečimi se narodi eden proti drugemu taka napetost, taka razburjenost v celem cesarstvu in vsled tega tako zanemarjanje državnih koristij, tako uniče-

vanje svojih močij doma, katere bi se imele uporabljati proti skupnemu neprijatelju, — kakor ne nahajamo kaj takega v nobenem delu sveta.

Do sedaj nij se še našlo sredstvo na poravnanje razporov in narodnih bojov in na obvarovanje močij vseh narodov v cesarstvu. Niti do sedaj se nij našel tak stvaritelj, ki bi bil znal narediti mir mej narodi in tako njihove moči napeljati proti skupnemu neprijatelju.

Nij se našel do sedaj pomoček za pomirjenje, ker se ga nij dosti odkritosrčno iskalo in če se je, ostalo je le vselej na polovici pota. To poslednje posebno velja o najnovejši dobi računa od izdanega diploma l. 1860. Trikrat se je segalo po njem z izdajanjem diploma, dalje za Belkredija in za Hohenwarta bili bi ga morda uže dosegli ali vselej bil je trud uničen z uplivom starih tradicij.

Dokler bodo mej avstrijskimi narodi i takovi, ki na stroške drugih narodov, držeč druge z privilegijami in fevdalnimi predsodki pod soboj, torej brez vlastnih zaslug, brez delavne moči hoteč pomagati k moči in slavi ali da se poslužimo pravega izraza: le sebe raztezati hoteli, — dotlej nij misliti, da bi iz narodov samih mogel nastati mir. Le takrat, kadar cesarska krona porabi ves svoj upliv in lesk, kadar na najdoločnejši način izreče, da se mora na vsak način v prosep cesarstva napraviti mir mej narodi, — edino takrat bode narejen. Naj pod močnim uplivom krone se priznajo in praktično uvedejo štiri točke in mir mej narodi je takoj narejen.

Listek.

Slikarska razstava v ljubljanski kazini.

Prijateljem slikarske umetelnosti v Ljubljani priporočamo, naj si ogledajo slike slovečega dunajskega slikarja Obermüllnerja, katere imajo za predmet znano Payer-Weiprechtovo ekspedicijo na severni zemeljski tečaj ali pol, in katere so v sobani ljubljanske kazine za vstopnino 30 kr. še do 8. t. m. na ogled razpostavljene. — Te slike so tembolj zanimive, ker nam predstavljajo, nam neznane situacije in ker jih je slikal umetelnik samo po popisu Payerjevem, a ne po samovidu. Kljub temu gledalec estetično zadovoljuje in so originalne v svoji stroki, — mnogo boljše menda bi ne mogle biti, ko bi bil umetelnik sam z ladjo „Tegetthoff“ potoval in iz živega življenja risal, čeravno bi potem detajle mnogo boljše predložil. V celoti pak nam te slike tako dobro predstavljajo položaje scen, efekti dvanajstih slik so tako

različni, svetloba in barva je tako premišljena naturi primerjena, in splošen vtis ledeno-snežnega severnega kraja z njegovimi naravnimi čudeži je tako izvrstno izražen, kakor bi teškoča enacega dela ne dala pričakovati.

Precej prva slika, ločitev ladije „Tegetthoff“ od grof Vilčkove ladije „Isbjörn“ je jako poetično mišljena in plastično izvršena. Videti je, da je večer, na jugu jasno, na severu, kamor ladija jadra, so oblaki, proroki nevarnosti, ki ekspedicijo čakajo. Dim iz dimnika se vali nazaj proti domovini. — Druga slika, spravljenje živeža iz zamrznene ladije, je zopet čisto drugačnega položaja, bolj nemirna, vse mrgoli in posameznosti skoro preveč oči naše obračajo, na primer psi, kateri so izvrstno postavljeni. Cela podoba pa nam daje pred oči zavest težavnosti in trudnosti dela, ki ga udje ekspedicije imajo. — Tretja slika nam predstavlja novo situacijo divnega kraja, in četrta dobro risa zapuščenost lednih potnikov v severu. — Šesta, pogreb enega

udov, mašinista Križa, je melanholična; tu pač posamezne podobe oseb premalo na videlo stopijo, a boljše narediti je bilo slikarju težko, ki se v detajl spustiti nij smel. — Sedma podoba nam zopet predločuje čarobnost kraja in osma kaže umeteljno, čist zrak, lepo nebo ob prihodu na skrajni sever Franc-Josipove dežele. — Zopet originalna je ednajsta slika, ki kaže led in izredno plavo arktično morje, drastične barve a ipak očesa ne žaleče. In poslednja slika nas pripelje na Novajo Zemljo, tu vidimo, da smo zopet v Evropi, vegetacija se uže začinja, da-si je v tej zadnji sliki skala morda nedovršno narejena, ker formacija nij razvidna, kakova je.

S kratka, ta kratek čas, kar je razstava teh slik še v Ljubljani, kjer imamo malo kedaj kaj dobrega na tem polju videti, naj nobeden olikan človek ne zamudi, ogledati si jih. Umetelnost je občnočloveška, mejnarodna izobraževalnica, za to pa naj bode razstava v kazini, ali kje drugje.

In kake točke so to?

1. Vse šolstvo in vsi izobraževalni zavodi ne spadajo v področje ni deželno, ni državno, nego je stvar vsacega narodnega plemena, ter se ne sme snovati ali vzdrževati na deželne ali državne stroške, nego na stroške vsacega narodnega plemena in sicer povsodi tam, kjer on sam vidi in uzna takovo potrebo.

2. Vse deželne in občne zadeve se vrše na stroške teh dežel in teh občin, ki morejo k tem namenom rabiti svoj in državni kredit če treba.

3. Zakonodavni zbori obstojé z izvoljenih poslancev od davkoplačevalcev na podlogi ravnega števila prebivalstva in posrednih davkov, brez kacega posebnega ozira k kakej narodnosti, kacemu stanu, nameščenji ali interesu, ter se pečajo izključljivo z deželnimi ali državnimi zadevami, nikdar pak z narodnimi zavodi in redom.

4. Javno poslovanje od najnižje do najvišje inštanice vrši se v rodnem jeziku prebivalstva, a nikoli v tujem jeziku, vsiljenem in pogoj pri nameščenji uradnikov je, ka bi bili zmožni jezika pismeno in ustno dotičnega prebivalstva. Poleg tega naj se ustanovi stali red i svet krone.

Treba nij drugega, nego uresničiti te štiri točke, — pravi „Posel z Pr.“ — poglavitno pak posamezne narodnosti in dežele v njihovih potrebah odkazovati na sé, ka bi se ne nalagala cesarstvu in na posamezne narode in dežele, tuja bremena in takoj bode izginila ošabnost in izpozivljivost nekkih narodov.

Potem pa poneha mej narodi vsako kujanje, nezaupanje, sovraštvo in nevošljivost!

Učni načrti za Kranjsko.

Tudi kranjskim učiteljem je deželni šolski svet razposlal učne načrte, po katerih se imajo v bodočem šolskem letu in naprej ravnati. — Zanimalo bode nekranjske slovenske učitelje, kakoršni so ti načrti, in radovedni utegnejo biti tudi kranjski učitelji, kako mi o njihovih novih načrtih sodimo. — Kranjski učni načrti so skoro po vsem taki, kakoršne je deloma nasvetovalo, deloma zaukazalo naučno ministerstvo v svoji naredbi od 18. maja 1874. Nahajamo namreč v kranjskih načrtih isto razdelitev razredov na oddelke, skoro isto odmeritev ur poedinim predmetom in skoro isto število učnih ur na teden, kakor v ministerijalnih načrtih. Da so tudi isti učni predmeti v kranjskih načrtih, kakor v drugih deželah, to se pa uže tako razumi, kajti učni predmeti so uže določeni po državni postavi od 14. maja 1869.

Da je na dalje tudi določena reč, da je po kranjskih šolah (razun kočevskih) slovenščina učni jezik, to je bil uže ukaz kranjskega šolskega sveta od 8. oktobra 1870 ustanovil. — V tej zadevi bi pa bil človek pričakoval, da bode deželni šolski svet za slovenske šole tudi učne načrte v slovenskem jeziku izdal. A tega nij storil, in to je baš prvi kamen, nad katerim se spodtikamo.

Kaj pa, ali zahteva deželni šolski svet kranjski kaj nemščine za ondotne slovenske šole? Kaj obsegajo novi načrti v tej zadevi? Načrti za enorazredne šole (za razdeljene in nerazdeljene) molče o podučevanju

v drugem deželnem jeziku. S tem je torej nekaj pametnega pedagoškega principa od strani kranjskega deželnega šolskega sveta pripoznanega, namreč ta princip, da drug deželni jezik ne spada v enorazredne šole. To nas veseli. — Ako pa pogledamo v načrte za dvorazredne šole, pa žalibog takoj zagledamo nedoslednost kranjskega deželnega šolskega sveta. — Za dvorazredne šole pa namreč že dovoljuje učenje drugega deželnega jezika, recte nemščine. Na dvorazrednicah namreč pa daje prostor nemščini v drugem in še celó v prvem razredu. Ali še več: celó v 1. oddelku 1. razr. se sme uže v drugem jeziku podučevati. — In v svoji pedagoški nedoslednosti tako-le modruje: Nemščina naj se v 1. oddelku 1. razreda takrat začne, kadar so otroci v čitanji in pisanji materinega jezika dober temelj dobili. — Po mnenji g. Pirkerja dobé torej otroci uže v 1. oddelku 1. razreda v čitanji in pisanji dober temelj. — Ali niste bili g. Pirker v nobeni kranjski dvorazrednici, in sicer v 1. oddelku 1. razreda? Ali ste torej ondi našli otroke dobro izurjene v čitanji in pisanji?

Za prvi razred na dvorazrednicah je odločeno 6 ur nemščine in za 2. razred 7 ur. Tedaj pa je učitelj, ako mora vsled izražene želje občine tudi v nemščini podučevati, po teh načrtih zavezan, da mora zavoljo nemščine v 1. razredu 1 uro, v 2. razredu 2 uri več na teden podučevati. Ubogi kranjski učitelj! On ima ponavljevalno šolo in ima poleg te v nemškutarskih občinah še nemščino in na vrh tega na stotine otrok — in majheno plačo? Kaj pa je namen ali smoter drugega deželnega jezika po kranjskih šolah? Učni načrti na to odgovoré: „Geläufiges, sicheres und richtig betontes Lesen des Gedruckten und Geschriebenen; Kenntniss der Formen- und Satzlehre; Sicherheit und grammatische Correctheit in Handhabung der zweiten Landessprache; Fertigkeit im Uebersetzen aus derselben und in dieselbe.“

Kaj pa mislite, g. Pirker?! Ako bi učitelj samo v nemščini skozi 6 let podučeval slovenske otroke, bi komaj to dosegel. Vsaj se je podučevalo v starih glavnih šolah samo v nemščini, pa si nij doseglo to, kar vi od sedanjih slovenskih šol, ki imajo toliko predmetov, gledé nemščine terjate.

To je nedosegljivo, čemu toliko terjati, čemu dajete neizpeljive ukaze?! Pa pravični ste tudi. 12 ur je določeno jeziku, a 7 jih odmerite za drug deželni jezik. — Enako protekcijo uživa nemščina po 3razrednih šolah, v katerih je za 1. razred 6, za 2. in za 3. razred po 7 ur določenih. — Se vé da, nemščina mora biti prva, ona mora imeti največje število ur. Najvažnejemu predmetu, prirodoznanstvu, je pa jako pičlo število ur odmerjeno, namreč 1 uro v 2. razredu in 2 uri v 3. razredu. — Kaj pa naj uči učitelj v teh pičlih urah? Prirodopis, fiziko, kemijo, kmetijstvo, živinorejo, poljedeljstvo, sadjerejo, svilorejo, vinorejo, bučelorejo itd.

Tudi naj se zdaj učitelj spozná; z zdravim umom ne more pritrditi tem načrtom, ako hoče s podukom v realijah kmetu koristiti.

Da se je za 4razredne šole še več nemščine nakazalo, da se je morebiti slovenščina na korist nemščine popolnem iz-

bacnila iz 3. in 4. razreda, to je jako verjetno. Vendar o načrtih za 4razredne šole ne moremo danes še svoje sodbe izreči, ker nam ti še nijso v roke došli. (Spregovorimo morebiti prihodnjič o njih.) Pa vsaj se že iz teh opisanih razvidi, kako je kranjski deželni šolski svet nemščino protežiral na škodo slovenščini in drugim predmetom. Da bile občine kranjske ne iskale izveličanja svojih otrok v učenji nemščine!

„Slov. Učitelj.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. julija.

Cesar Ferdinand je bil na Dunaji 6. julija slovesno pokopan v kapucinske cerkvi, rakvi avstrijskih cesarjev. Navzočni so bili cesar, cesarica, cesarjevič, prestolni nasledniki: ruski, nemški, italijanski, princ Luitpold bavarski, zastopnika belgijskega in sasega kralja, ministri, generali, deputacije, prelati, in velikanska množica je bila na ulicah.

Češki listi leže pred nami, ki popisujejo slavnostno prevažanje mrtvega češkega kralja Ferdinanda z Hradčan na državni kolodvor in od tod na Dunaj. Kardinal češki Švarcenberg je v poslednjem trenutku še pri dvoru prosil, da bi smel sam pogrebni sprovod spremljati po praških ulicah brez vojaške štafaze, da bi ljud češki sam spremljal k pogrebu svojega kralja. Cesar je telegrafično odgovoril, da ima biti sprovod strogo oficijelen brez ljudstva, t. j. kakor ga predpisuje španska etiketa, kar mnogo ne ugaja duhu novega časa, ko narodi vladajo ali sami nad seboj, ali se pa delé o vladu z vladarjem. — „Šest črnih konjev je vlekle mrtvaški voz“ — piše „Pokrok“ — „okolo njega nekoliko oficirjev z helebardami, štiri vrste vojakov z nasajenimi bodaki in za vozom zopet nekoliko kirazirjev. Vozovi so se hitro peljali, da so vojaki morali leteti za mrtvaškim vozom. Sprovod se je tako hitro pomikal, da še na tisoče in tisoče ljudij niti imelo časa nij odkriti se, ter tako izkazati poslednjo čast svojemu mrtvemu kralju. Grobova tihoča je vladala, nihče nij izpregovoril, samo tu in tam se je čul globok zdihljaj iz tesnih prsij — da so peljali z vojaško eskorto po praških ulicah — truplo kronanega kralja češkega.“ Mej množico vancev, bili so na rakvi i trije z slovanskimi trakovi.

Colna pogodba mej Avstrijo in Ogersko se nij mogla še na novo narediti, ker se Magjari svojega dobička ostro držé.

Na **Moravskem**, v Znojmskem okraji se je oblak vtrgal, ter je mnogo krajev cele ure daleč pod vodo. V spodnjem Raškem potoku stoji pod vodo 30 zidanic vinskih, v katerih je 3000 vedrov vina. Nekoliko ljudij je utonilo.

Znani **slovaški** rodoljub dr. Hurban je bil te dni obsojen na 3 mesece v zapor in k denarne kazni v znesku 100 gl., ker je v svojem nepolitičnem listu „Cirkevni Listy“ objavil mnogo člankov o gibanji panslavizma, o slovaškem opravičenem vprašanji, o krivičnej magjarske nadvladi in kouché o zrušenji slovaških gimnazij. Pri surovih Magjarih je kar geslo postalo: „Tóth muszaj fektütni!“ („Slovak mora v ječo!“)

Izmej dosedaj na **Ogerskem** voljenih 196 poslancev je 161 liberalcev, 13 privržencev desne opozicije in 22 najskrajne leve.

Vnane države.

Srbski knez Milan se hoče oženiti z neko Magjarko, katere rodovina je velika in vpljivna i v Cislejtaniji. Nekateri politični krogi snubitev njegovo toplo podpirajo.

Za unesrečene po povodnji v južnej **Franciji** kar hočejo v zbirkah eden drugega prekositi. Vojvoda Aumale je vpisal 25.000 frankov, vojvodinja z Chartresu 3000 fr., jockeyjski klub 12.000 fr., južna železnica 25.000 fr., cesarski princ 6000 fr., cesarica Eugenie 4000 fr., in grof Chambord 5000 fr. Mestni zastop v Parizu je dovolil 100.000 fr. Največji hrup se dela z onimi 25.000 fr., katere je bil papež unesrečenim poslal. Mnogo baš nij, če se pomisli, da je papež z Francije prejel v poslednjih petih letih 40 do 50 milijonov, mej katerimi se nahaja najmanj 5—6 milijonov teh po povodnji oškodovanih departementov.

Klerikalni časopis „Univers“ je bil obsojen od porote, da plača nagrade 5000 fr., nekemu kramarju, ker je katoličanom odsvečeval kaj pri njem kupovati, ker i v nedeljo odpira svojo štacuno.

Na **Grškem** je zopet postalo vse mirno. Revolucijonarni življi so nekako potolaženi, ker so šli vsi poslaniki, izvemši turškega, na odpust.

Berlinska „Norddeutsche Ztg.“ omejuje potovanje Falkovo v porenskih krajih, pravi, da srčni sprejem od strani katoliškega prebivalstva je dokaz, da je podpiranje vladne politike njegova vlastna stvar.

Dopisi.

Iz Komende pri Kamniku 5. jul. [Izv. dop.] Čital sem óni dan v znanem slovenskem listu vodén članek „o plemstvu“. Pisalec sede na plemenitaški stol, ozre se okolo, ugleda večjidel tujce, redko le kacega narodnjaka, obžaluje narod, da je zapuščen brez pravega varstva in vodstva, ter toži zoper njega, da nema zaupanja do plemstva, ter ne pravih pojmov o njem, dasiravno bi bilo plemstvo prvo poklicano za voditelja zaradi ugodnih slučajev itd., kakor je to pri drugih narodih. Zaključni stavek pravi, naj vsak v svojem stanu dela za narod, plemenitec pa, ker ne orje, ne črevljari, ne tržuje, ne uraduje, naj nas, no za kratek čas „vodi“, saj je po premoženji neodvisen, odlikovan in ima naj večjo priliko, se v tem izuriti. — Ker se mi zdi ta članek tužen, obupen, hrepeneč po krilu visocih perut, bi ga rad malo podprl, in ker nam očita zmedene pojme o plemstvu, bi mu rad malo posvetil „sine ira et studio“.

Skoro vsi naši plemenitci so tujci in odpadci. Obnašanje te gospode v dotiki s prostim ljudstvom je sploh ljudstvu neprijazno, neumno ošabno, zaničevalno, pa tudi sovražljivo, tako da priprosto človek naravnost njih misli ugane: jaz moram biti nekaj posebnega, navadni človek nisem. Nij nič novega v plemstvu zavest, da se človek še le s „pl.“, če ne z baronom začinja, ravno tako znano je, da novi plemenitec proti blišču svitlobi starodavnega imena še senca nij. — Kadar pa gre za narodni značaj, onda se naroda sramuje in naslanja se na tujstvo, celo pravico eksistence narodnosti zanikuje. — Morebiti so ti materijalno neodvisni, duševno pa jim gotovo treba podpore, ker se obračajo vedno na jačjo stran in ne čutijo v sebi samostalnosti in zmožnosti zaostalemu narodu, mej katerim živé, v napredek pomagati, pa se menda tudi ne zavedó ne, da bi jih s tem potom krasneje venčalo, nego plesanje po tujih goslih. — To so tedaj tisti „zmedeni“ pojmi o plemstvu sploh, ki jih pa imajo prijatelji plemstva.

Narodnega pri nas plemstva nij. Narodni plemenitaši so pojedinci, pogledjmo si jih. Članek pravi, ker so premožni, tedaj

neodvisni in v naravnej priliki, se izobraziti in pečati s politiko ter odlikovani, so prvi poklicani za naše voditelje. Dobro! Iz vsega tega pa še vendar nij, da bi moralo slediti, kar je neobhodno potrebno, to je: zmožnost in vrednost. Ako ima naš plemenitaš slučajne prednosti in potrebne lastnosti, bogme, onda je le od njega samega kot človeka zavisno, stopiti v prvo vrsto; naj se pokaže in se odkrije narodu (prilike za to je preobilno), naj navduši narod s svojimi načeli, in gotovo mu je, da narod seže po njem in ga nad-se povzdigne.

Da se pa naši sedanji prvaki brez vsake prednosti tako sijajno bijejo z nejednakim protivnikom, na to naj bo narod naš ponosen in naj stoji ne le živo zaupljiv, nego celo navdušen za njimi. Moralična zmaga je jedro vse zmage; ta je naša, drugo ne izostane. Naši prvaki v politiki in literaturi, iz prostega krepkega kmetkega naroda izrastli, nijso premožni, pa so jim tudi vrata tujih velikašev zaprta; ali njim je neprecenljiv kapital sama se oživljajoča in vedno rastoča navdušenost, njih pravo plačilo pa bo de neumrlji spomin v narodu. — To kaže zdravi narod in ta narod vé tudi zasluge svojih duševnih boriteljev, ki so iz naj nižje stopinje do naj višje dognali, vredno čislati.

Šlo je mnogo neviht preko naše slovenske glave in jih mnogo še čaka. To pač narod tlači, ali ga ne onejači. Organizem škodljivih in protivnih življev ne poznajoč, ostane nježen; vojska, v bitvah neposkušena, svoje moči ne pozná in dostojnega zaupanja ne stavi v sé. —

Nij vse zlato, kar se sveti; pravi biser je, ki se v ognju izčisti. Ne obžalovati naroda mimo družih zaradi nepravil voditeljev. Čehi so tem jačji, čem večja je njih izobrazenost. Poljaci so nesrečni zbog svoje nesrečne plemenitaške politike. Magjarov pa mislim nečemo zavidati zavoljo njih blagra; saj nam je dosta znano njih krepko stanje, preveč pa njihova visoka plemenitaška politika. A. S.

Iz Gorenjskega 5. jul. [Izv. dopis.] Da ima radovljiški c. kr. okrajni predstojnik svoje skrivne policaje in vohune, to je stara znana stvar. Pri volitvah in drugih političnih dejanjih vlade, oziroma radovljiškega c. kr. okrajništva ta garda svoje umazano delo po napovedbi rečene gospodske izvršuje. Črno dejanje in nehanje teh izgubljenih gre na to, gosp. pl. Wurzbachu pri njegovem protinarodnem ravnanji na pomoč biti. Tudi privatne zadeve ovi, v tamini delujoči in belega dneva se boječi . . . policiji nijso svete. Doslej smo mislili, da kontingent te garde g. pl. Wurzbach samo v mestu njegovega sedeža izbira, ker za to stvar se le moralično popačeni ljudje rabiti dadó. Špicelj je špicelj. To našo misel so predvčeranjem besede nekega sivolasega, pijančevanju udanega kmetijskega posestnika podrle, ker on se je v nekej krčmi ne daleč od Radovljice proti dvema poštenima osobama v svoji pijanosti izrazil, da je postal „hajme policaj“. Sramota zaradi tega onemu sivolasemu starcu, kateri je iz B. doma in se na ime T. oglasuje. Kletev in sramota vsakemu Gorenjcu, kateri se vda t. ma poslu, ker naj bolj zaničevanja vredno delo si je izbral, če tajno bližnjega toži za dobiček. Kmetje gorenjski, vi pa se ogibajte teh neprijatelju vdanih ljudij, oni so vedno pri-

pravljeni vas za par krajcarjev z dušo in s telesom prodati.

Domače stvari.

— (Ugovorno obravnavanje) zoper konfiskacijo „Slovenskega Naroda“ (članek „za kmetški stan“) je bilo pred deželnim sodiščem včeraj. Razumeje se, brez uspeha, katerega tudi pričakovali nijsmo. Večje poročilo jutri.

— (Maša za cesarja Ferdinanda) je danes ob 10. uri v šenklavškeji cerkvi v Ljubljani.

— (Politično društvo „Edinost“) za tržaško okolico imelo bo v nedeljo po pólu dne ob 4½ uri v dvorani g. Kastelica pri sv. Ivanu VI. občni zbor. Dnevni red: 1. Nadaljevanje razprave o časniku. 2. Končna določba o tabornu v okolici. 3. Prememba nekaterih §§. društvenih pravil. 4. Predlogi posameznih udov. Ker je ta zbor jako važen, naj se čestiti družbeniki mnogobrojno udeležijo zбора. Odbor.

— (Iz Trsta) se nam piše: Kakor uže vemo, je napravil tukajšnji katehet Cavalli (Italijan) skoraj pred tremi leti neko knjigo pod naslovom: „Storia di Trieste“. Za to delo mu je tržaški zbor dovolil lep znesek v denarjih za dar, imevši namen, vpeljati to „Storio“ v mestne šole, kar mu pa nij šlo po sreči — protivila se mu je vlada (sicer povedalo se še nij dozdej zakaj prav za a vendar je to le očitna skrivnost!). Zvedeli smo pa te dni, da je g. Cavalli začel pridno prebirati znano g. Godinovo knjigo: „Opis in zgodovina Trsta in njegove okolice“, v kateri je natanko dokazano, da Trst nij bil sprvič ne rimsk (latinsk), ne italijansk, ampak da je bil le — slavjansk. Videli bomo, ako bog da, kak sád da bo to prebiranje imelo. Sicer Cavalli je dobil to knjigo še le po sreči pred nekimi tedni; poprej nij za njo vedel.

— (Sedanje Ljubljankanke.) Nek gospod, ki je prišel te dni v Ljubljano, kjer nij bil uže dolgo let, se je jako začudil, ko je takih Ljubljankank z lepo narodno péčo na glavi, posebno ob nedeljah in praznikih do zdaj jedno samo tu našel, to pa le v slovenski čitalnici — namalano, in da nosijo zdaj, kakor sicer od nekaj časa sem tudi marsikatero tržaške okoličanke namestu takih péč, le neke grde pobarvane robce, ki jih očitno pačijo. Po zapazenju te res žalostne prikazni, je ta človek vganjeval, kaj bi moglo temu uzrok biti. Mislil si je, da gotovo tudi tukaj, kakor tndi v tržaški okolici je zastran tega „krizis“ (nesrečno pomanjkanje — denarja!) nastala; pa vsaj poprašavši nekda jedno izmej Slovenk omejene okolice, zakaj da ne nosi péče navadne na glavi? si dobil za odgovor to-le: „Če mi jo vi kupite, jo bom rada nosila, sicer pa ne. Al morda ne znate, da strošek za eno lepo takšno péčo znese celo 15 gold.? Cajti nejsó zdaj več taki, da bi se moglo toko „špendat“, ki ste moji!“ Mislil si je na tej podlogi, da gotovo ravno taka je tudi zastran omenjenih Ljubljankank, ker zdelo se mu je nemogoče, da so se izneverile narodnosti in potem zapustile lepo šego, po kateri so se mnogo bolj zale prikazovale. — Tedaj „krizis“ povsod!

— (Izginil) je prvo ali drugo nedeljo meseca junija t. l. hlapec iz Bohinjske Bele.

Šel je zvečer ko je opravila izvršil na zahtevanje svojega prijatelja vasovat na Mlino. Slednji ga je videl o polu noči, a potem nij nihče slišal več o njem. Brž ko ne je omenjeni hlapec žrtev jezerskih rib, kakor ljudje sumičijo, morda celo ne plen maščevanja fantov iz sosedstva oziroma ponočnjakov, ki se radi mejsoboj tepó. Kakor se čuje jih je enkrat ko je bil baš dobre volje ozmirjal in vsled tega so „piko“ na njega imeli. A dokaza nij nobenega, to je le splošna misel ljudstva in upati je, da se ne uresniči.

— (Iz Zagorja) se nam piše: Na železničnej progi mej Trebovljami in Zagorjem pripetila se je 5. t. m. ob 1. uri zjutraj nesreča, kojoj je človeško življenje v žrtev. 64 let stari čuvaj Gregor Snój opravljaj je službo, ter dajal poštnemu vlaku broj 4 znamenje: slobodno, ko privozi mimo. A revež stal je preblizu levega tira, tako, da ga blapon buti in podere na tla. Vskoteha se takoj na nogi, gre v čuvajnico, kder še izpije črno kavo, a kmalu potem se breziduh zgrudi. Denes so prinesli truplo v zagorjansko mrtvašnico, da je po polu dan obducirajo.

— (Naturni čudež.) Iz Bezovljaka v Menišiji na Notranjskem se nam poroča, da je tam necemu posestniku krava storila tele s samo tremi nogami. Tele je baje živo in zdravo in smo radovedni, kako in ali se bode redilo.

Razne vesti.

* (Premoženje cesarja Ferdinanda) je velikansko. Brez zemljišč in nepremičnega blaga ima pokojnik 150 milijonov gold. denarja. — Ob svojem času je bil cesarju Maksimilijanu daroval 5 milijonov, ko je ta v Meksiko šel po svojo nesrečo.

* (V Pragi) se postavi ranjcemu kralju Ferdinandu V. na Hradčanih v prvem dvoru gradu spomenik. Staročehi bodo v ta namen doneske zbirali in dotični odbor je uže izdelal poseben oklic.

* (Na hrvatskem vseučilišču) v Zagrebu je letos vpisanih za ta semester 283 slušateljev. To je za mlado vseučilišče prav dovoljno število.

* (Brnski delavci) se še vedno nijso udali. — Mestni magistrat je jako enostransko postopal, delavce zapiral, a fabrikante podpiral. — V Ljubljani je jednaka pravica povsod — kakor v Brnu.

* (Na Francoskem) je bilo samo leta 1874 v vojake vzeti 179.000 mladih mož. Nekaj let po toliko in Francoska ima z dosedanjjo uže obstoječo vojsko ogromno armado.

— (Občni zbor „Dramatičnega društva“) bode v četrtek 22. julija zvečer ob 1/2 8. uri v čitalničnej dvorani. Vrsta razgovorov bode: 1. Govor prvosednikov, 2. poročilo tajnikovo, 3. poročilo blagajnikovo, 4. volitev prvosednika, blagajnika, in 10 odbornikov, 4. posamezni predlogi odbornikov.

V Ljubljani 4. julija 1875.

Odbor.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravnika svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoni. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravnika svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodejni v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravlilni svetovalac in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 8. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne in nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr., — 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu n v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Kahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

8. julija 1875.

Javne dražbe: Matija Novakovo iz Krtine, 2103 gld., 10. julija (III. Brdo). — Jak. Borincevo iz Zgornjega Kašija, 1420 gld., — Tone Žitnikovo iz Gradišča, 335 gld., — Jos. Berčanovo iz Brezja, 2222 gld., vse 10. julija (III. Ljubljana). — Jože Brataničovo iz Goranje Lokvice, 1840 gld., — Marije Jakličeve iz Brezovega rebra, 564 gld., — Martin Prusovo iz Draščič, 1475 vse 10. julija (I. Metlika). — Matija Prelesnikovo iz Ceste, 1780 gld.,

— Tone Dobravcevo iz Brega, 1229 gld., (II. Vel. Lašice).

Razpisane službe: V Litiji okrajnega sodnika mesto z VIII. služ. razredom do 18. t. m. Prošnje ljubljanskemu deželnemu predsedništvu sodnije. — Službe okrajnih sodnijskih adjunktov in sicer 4 na Stajerskem in 2 na Kranjskem. — Prošnje v treh tednih dotičnim sodnijskim predsedništvom.

Pod varstvom: Mih. Pezdin iz Gribelj, zaradi zapravlivosti. Varuh njegov je g. A. Kupljen, c. kr. notar v Črnomlju.

Tuji.

6. julija:

Evropa: Kuhl iz Trsta. — Birk iz Dun. Novomesta. — Frisen iz Usti n/L.

Pi sionu: Nikl iz Dunaja. — Grosman iz Zagreba. — Habler iz Dunaja. — Winter iz Grada. Samaja iz Trsta. — Kuralt iz Gorice. — Puhar iz Rodiča.

Pri Malič: Rukl Arli iz Dunaja. — Gorjup iz Trsta. — Schreyer iz Dunaja. — pl. Rosenthal iz Gorice. — Pukemayer iz Dunaja. — Reinelt iz Trsta. — Reichel iz Dunaja. — Jugovec iz Stražiš. — Jakob iz Berlina. — Kunc iz Trsta. — Mastrovič iz Spljita.

Pri Zamorel: grof Bedenković iz Karlovca.

Dunajska borza 7. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	90	"
1860 drž. posojilo	112	40	"
Akcije narodne banke	937	—	"
Kreditne akcije	2 8	50	"
London	111	35	"
Napol.	8	88 1/2	"
C. k. cekini	5	23 1/2	"
Srebro	100	25	"

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarka v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico.

Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—52)